

**CONCURSUL NAȚIONAL DE OCUPARE A POSTURILOR DIDACTICE/CATEDRELOR
VACANTE/REZERVATE DIN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PREUNIVERSITAR
21 iulie 2026**

Probă scrisă

**LB. ȘI LIT. RROMANI MATERNĂ, LB. ȘI LIT. ROMÂNĂ ȘI UNIV. PT. COPII, PED. PREȘC.,
METODICA PREDĂRII ACTIVITĂȚILOR ÎN LB. RROMANI MATERNĂ ȘI ÎN LB. ROMÂNĂ ÎN
ÎNVĂȚĂMÂNTUL PREȘCOLAR**

Varianta 1

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă zece puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de patru ore.

SUBIECTUL I

(40 de puncte)

A. Limba și literatura rromani maternă (20 de puncte)

Drabaren o tøksto thaj xramosaren nùmaj rromanesθe so mangel pes and-e pučhimata dine maj tele!

I barvali tàmna

*Sar zav p-o drom karing i škòla,
Jekh tikni čhaj pučhel ma`:
- Kaj si i tàmna, kana voj avel?
Mirro amboldipen voj sig ažukărel.*

*Dikh, and-e rukha si pake akhora,
Lole, kale thaj parne drakha,
Gugle ambrola thaj gâlbena phabaja,
Kadala si e tamnaqe frùktură!*

*P-o kîmpo e manuša kiden duduma,
O kukurùzo thaj e phuvăle,
Lolă, šax, šuki făsuj thaj brăzbe,
Kadala si e angleivendesqe legùme!*

*Va, dikhav thaj xatărav akana,
Ke i tàmna amenθe areslă.
Andăs amenqe barvalipen,
Thaj e školaqo putaripen.*

(palal o Jonël Kordovàn)

1. Arakhen e antonîmură vaș e alava: *sig, gugle, putaripen!* **3 pùntkură**
2. Xramosaren o definîto thaj o bidefinîto artîkulo vaș e avutne substantivură ka-o jekhipen thaj ka-o butipen: *drom, phabaj, drakh.* **6 pùntkură**
3. Nakhaven i kernavni/ o vërbo „dikhel” ka-o avutno vaxta e indikativone modosqo. **6 pùntkură**
4. Ambolden and-i rumunikani čhib e anglutne duj stròfe andar i poezîa dini maj opre! **5 pùntkură**

B. Limba și literatura română și universală pentru copii (20 de puncte)

Citiți cu atenție următorul text:

Faptele sunt foarte importante pentru oamenii de știință, iar eu asta vreau să mă fac când voi fi mare. Preferatele mele sunt faptele din natură. Mai ales cele care îi fac pe oameni să spună «nu se poate».

De exemplu, faptul că ghepardul poate alerga cu o sută zece kilometri pe oră. [...]

Vreau să devin om de știință specialist în animale. Nu știu exact în care anume. Acum îmi plac mult lilieci. Îmi mai plac gheparzii, pisicile, câinii, șerpii, șobolanii și lamantinii. Sunt și astea niște posibilități.*

Îmi plac și dinozaurii, numai că ei au murit cu toții. O vreme, prietena mea, Marisol, și cu mine voiam amândoi să ne facem paleontologi și să căutăm fosile de dinozauri. [...]

Faptele sunt mult mai bune decât poveștile. Nu poți vedea o poveste. N-o poți ține în mână ca s-o măsoari. [...]

Poveștile nu sunt decât minciuni, în fond. Iar mie nu-mi place să fiu mințit.

(Katherine Applegate, *Crenshaw*)

**lamantin - gen de mamifere cetacee asemănătoare cu foca, care trăiesc în regiunile tropicale din America Centrală și din Africa*

Scrieți, pe foaia de concurs, răspunsul la fiecare dintre următoarele cerințe cu privire la textul de mai sus:

1. Despărțiți în silabe următoarele cuvinte din textul dat: *știință, exact*. **2 puncte**
2. Precizați ce părți de vorbire sunt cuvintele subliniate în fragmentul dat: *voiam și dinozauri*. **4 puncte**
3. Alcătuiți un enunț în care substantivul *oameni* să aibă funcția sintactică de subiect. **2 puncte**
4. Transcrieți, din fragmentul dat, a doua propoziție principală. **2 puncte**
5. Redactați un text de maximum o pagină, în care să prezentați mesajul unei *creații literare despre natură și viețuitoare*, aparținând *genului liric*, incluse în programa de concurs. **10 puncte**

În elaborarea textului, veți avea în vedere următoarele repere:

- definirea conceptului de *gen liric*;
- precizarea a două trăsături ale *genului liric*, existente într-una dintre *creațiile literare despre natură și viețuitoare*, incluse în programa de concurs;
- prezentarea detaliată a uneia dintre cele două trăsături precizate, prin valorificarea textului literar ales;
- exprimarea unui punct de vedere argumentat cu privire la mesajul *poeziei despre natură și viețuitoare* selectate, cu exemplificare corespunzătoare.

Notă! Ordinea integrării reperelor în cuprinsul textului este la alegere.

Pentru **conținutul** textului veți primi **7 puncte**, iar pentru **redactarea** acestuia veți primi **3 puncte** (*organizarea ideilor în scris și utilizarea limbii literare* – 1 punct; *abilități de analiză și de argumentare* – 1 punct; *ortografie, punctuație, așezare în pagină, lizibilitate și încadrare în limita de spațiu indicată* – 1 punct).

SUBIECTUL al II-lea

(20 de puncte)

Pedagogie preșcolară

Redactați un eseu, de una-două pagini, în care să prezentați rolul *mediului, ca factor extern al dezvoltării personalității* în perioada preșcolară.

În elaborarea eseului, veți avea în vedere următoarele aspecte:

- definirea conceptului de *mediu*, cu referire la specificul învățământului preșcolar;
- indicarea a două *medii de dezvoltare*, care contribuie la formarea și modelarea personalității în perioada preșcolară;
- descrierea unuia dintre *mediile de dezvoltare* indicate, cu referire la perioada preșcolară;
- exprimarea unui punct de vedere argumentat cu privire la rolul *mediului, ca factor extern al dezvoltării personalității*, cu exemplificare din perioada preșcolară.

Notă: Ordinea integrării reperelor în cuprinsul eseului este la alegere.

Pentru **conținutul** eseului veți primi **15 de puncte**, iar pentru **redactarea** acestuia veți primi **5 puncte** (*organizarea ideilor în scris și utilizarea limbii literare și a limbajului de specialitate* – 2 puncte; *abilități de analiză și de argumentare* – 2 puncte; *ortografie, punctuație, așezare în pagină, lizibilitate și încadrare în limita de spațiu indicată* – 1 punct).

În vederea acordării punctajului pentru redactare, eseu trebuie să aibă minimum o pagină.

SUBIECTUL al III-lea

(30 de puncte)

A. Metodica predării activităților în limba rromani maternă în învățământul preșcolar

(15 puncte)

1. Keren i skica (and-i rromani vaj rumunikani čhib) vaś jekh aktivtëta alosarindoj jekh andar e subijëktură: e kherutne živutre, e veśesqe živutre, e frùktura, e legùme, e phiripnasqe maškara th. a.!

5 pùntkură

2. Sikaven, and-e 15-20 rëndură, and-i rromani vaj rumunikani čhib, sar siklăren le čhavorren jekh khelipen. Save si e etăpe/ śirda e didaktikane khelipnasqe?

5 pùntkură

3. Xramosaren, and-e 15-20 rëndură, and-i rromani vaj rumunikani čhib, palal duj evaluaciaqe metòde (tradicionalo thaj alternativo) save utilizisaren len k-i xurdelin / barörri.

5 pùntkură

B. Metodica predării activităților în limba română în învățământul preșcolar (15 puncte)

a) Definiți conceptul de *convorbire*, ca modalitate specifică de realizare a unor activități didactice în educația timpurie.

5 puncte

b) Prezentați desfășurarea unei activități de *convorbire* pentru grupa de vârstă 3-4 ani, domeniul experiențial *Științe*, tema anuală de studiu *Când/cum și de ce se întâmplă?*.

10 puncte